

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 10 mars 1931 kl. 4,30 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av en mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge den 6 februari 1931 avslutad konvention innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap, m. m.

Genom en den 6 februari 1931 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 77, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll samt med överlämnande av en mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge den 6 februari 1931 avslutad konvention innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap med tillhörande slutprotokoll, *dels* äskat riksdagens godkännande av samma konvention med slutprotokoll *dels ock* föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

lag angående ändring i lagen den 8 juli 1904 om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap;

lag angående rätt för Konungen att meddela bestämmelser om internationella rättsförhållanden rörande äktenskaps rättsverkningar; samt

lag angående tillägg till lagen den 14 juni 1917 om adoption.

Konventionen och slutprotokollet ha upprättats och i propositionen intagits i sex texter, en för vardera av Sverige, Danmark, Island och Norge samt två (å resp. finska och svenska språken) för Finland. *Konventionstexten.*

Den för Sveriges del — under förbehåll om ratifikation av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke — antagna konventionen innehåller följande:

I. Äktenskap.

Artikel 1.

Vill medborgare i en av de fördragsslutande staterna träda i äktenskap inför myndighet tillhörande någon av de övriga, skall hans rätt att ingå äktenskapet prövas efter lagen i den staten, om han sedan minst två år har hemvist därstädes, men eljest enligt hemlandets lag.

Skall hemlandets lag vinna tillämpning, må rätten att ingå äktenskapet styrkas genom intyg av myndighet tillhörande hemlandet (äktenskapscertifikat).

Artikel 2.

Med avseende å lysning och vigsel gäller lagen i den stat, vigselmyndigheten tillhör.

Artikel 3.

Rättsverkningarna av äktenskap mellan dem, som äro och vid äktenskapets ingående voro medborgare i fördragsslutande stat, skola, såvitt angår makarnas förmögenhetsförhållanden, bedömas enligt lagen i den av staterna, där makarna vid äktenskapets ingående togo hemvist. Hava båda makarna sedermera tagit hemvist i en annan av staterna, skall den statens lag i stället vinna tillämpning, såvitt ej fråga är om verkan av rättshandling, som tidigare blivit företagen.

Makes behörighet att råda över fast egendom eller vad därmed är likställt skall, om egendomen är belägen i fördragsslutande stat, städse bedömas enligt lagen i den staten.

Artikel 4.

Äktenskapsförord mellan dem, som äro och vid äktenskapets ingående voro medborgare i fördragsslutande stat samt då togo hemvist i sådan stat, skall i avseende å formen anses giltigt i envar av de fördragsslutande staterna, ej blott om det tillkommit i enlighet med den lag, som jämlikt artikel 3 var tillämplig å makarnas förmögenhetsförhållanden, utan jämväl om det uppfyller formföreskrifterna i stat, där kontrahenterna eller en av dem var medborgare.

Envar av staterna kan göra äktenskapsförords giltighet emot tredje man beroende av att förordet lagföljes enligt dess lag.

Artikel 5.

Ansökan om boskillnad mellan makar, som avses i artikel 4, upptages i den stat, där makarna hava hemvist. Hava de hemvist i skilda stater, upptages ansökan i den stat, där den, mot vilken ansökningen är riktad, har hemvist, eller, om denna stat är Finland, i den stat, vars lag enligt artikel 3 är tillämplig å makarnas förmögenhetsförhållanden.

Artikel 6.

Artiklarna 3—5 hava ej avseende å äktenskap, vars rättsverkningar enligt lagen i någon av de stater, om vilka fråga är, skola bedömas efter äldre äktenskapslagstiftning.

Artikel 7.

Yrkande om hemskillnad eller äktenskapsskillnad mellan medborgare i fördragsslutande stat upptages i den stat, där båda makarna hava hemvist eller där de senast haft hemvist samtidigt och endera alltjämt är bosatt.

Kan yrkandet ej enligt första stycket upptagas i någon av staterna eller skulle yrkande om hemskillnad eller äktenskapsskillnad efter hemskillnad mellan makar, som ej äro finska medborgare, enligt första stycket upptagas i Finland, må yrkandet väckas i stat, där endera maken är medborgare.

Yrkande om äktenskapsskillnad på grund av hemskillnad må städse väckas i stat, där båda makarna äro medborgare.

Artikel 8.

I samband med yrkande om hemskillnad eller äktenskapsskillnad må jämväl av samma eller annan myndighet prövas frågor om tillfälligt hävande av sammanlevnaden, bodelning, skadestånd, underhållsskyldighet samt vårdnad om barn.

Yrkande, som senare väckes angående underhållsskyldighet eller vårdnad om barn, upptages i stat, där den, mot vilken talan riktas, har hemvist, även om yrkandet avser ändring av beslut, som meddelats i annan stat. Kan enligt lagen i stat, där hemskillnad eller äktenskapsskillnad meddelats, underhållsbidrag till hemskild eller frånskild make ej vidare utdömas eller höjas utöver förut bestämt belopp, må yrkande om sådant bidrag eller höjning därav ej upptagas i någon av de övriga staterna.

Artikel 9.

Vid prövning av frågor, som avses i artiklarna 7 och 8, användes i varje stat där gällande lag. Frågor om bodelning och skadestånd skola dock städse avgöras efter den lag, som enligt artikel 3 är tillämplig å makarnas förmögenhetsförhållanden. Finsk medborgare må ej bliva hemskild i stat, där han ej har hemvist sedan minst två år.

Hemskillnad, som vunnits i en av staterna, medför i de övriga samma rätt att erhålla äktenskapsskillnad, som om den vunnits i den staten.

Artikel 10.

Beträffande återgång av äktenskap mellan dem, som äro och vid äktenskapets ingående voro medborgare i fördragsslutande stat, skall vad i artiklarna 7—9 är stadgat äga motsvarande tillämpning. Frågan huruvida orsak till återgång är för handen bedömes dock enligt den lag, som var bestämmande för kärandens eller, om talan föres mot båda makarna, för enderas rätt att ingå äktenskapet.

II. Adoption.

Artikel 11.

Vill medborgare i fördragsslutande stat, som har hemvist i sådan stat, adoptera någon, som har medborgarskap i en av staterna, skall ansökningen göras i den stat, där adoptanten har hemvist.

Artikel 12.

Vid prövning av ansökningen tillämpas i varje stat där gällande lag. Är den, som skall adopteras, under aderton år och har han hemvist i hemlandet, må ansökningen dock ej bifallas i annan stat, utan att vederbörande barnvårdsmyndighet i hemlandet haft tillfälle att avgiva yttrande.

Artikel 13.

Ansökan om hävande av adoptivförhållande mellan medborgare i fördragsslutande stater skall, om adoptionen ägt rum i sådan stat, upptagas i den stat, där adoptanten har hemvist, eller, om han ej har hemvist i fördragsslutande stat, där adoptivbarnets hemvist är.

Vid prövning av ansökningen tillämpas i varje stat där gällande lag.

III. Förmynderskap.

Artikel 14.

Förmynderskap för underårig medborgare i en av de fördragsslutande staterna, vilken har hemvist i en av de övriga, anordnas i sistnämnda stat, såframt ej förmynderskap redan i annan fördragsslutande stat utövas av lagbestämd eller särskilt förordnad förmyndare.

Vad nu är sagt skall äga motsvarande tillämpning å omyndighetsförklaring och förmynderskap för omyndigförklarad.

Artikel 15.

Tillfälligt förmynderskap kan anordnas och andra tillfälliga åtgärder vidtagas i envar av staterna.

Artikel 16.

Vid prövning av frågor, som avses i artiklarna 14 och 15, tillämpas i varje stat där gällande lag.

Artikel 17.

Omyndighetens verkan i förmögenhetsrättsligt hänseende och förmyndarens behörighet bedömas enligt lagen i den stat, där förmynderskapet utövas.

Vad nu är sagt skall ej hava avseende å rätt att ingå förbindelse enligt växel eller check.

Artikel 18.

Förmynderskap kan efter förhandling mellan vederbörande statsdepartement överflyttas till annan stat, om den omyndige tagit hemvist därstädes eller överflyttning av annan grund finnes lämplig.

Artikel 19.

Fråga om hävande av omyndighetsförklaring, som meddelats i fördragsslutande stat, skall, om den omyndigförklarade är medborgare i sådan stat, prövas i den stat, där förmynderskapet är anordnat.

Vid prövningen tillämpas i varje stat där gällande lag.

Artikel 20.

Varder medborgare i fördragsslutande stat omyndigförklarad i annan sådan stat eller häves omyndighetsförklaring i annan stat än hemlandet, skall under rättelse ofördröjligen översändas till vederbörande statsdepartement därstädes.

Artikel 21.

Vad i artiklarna 17, 19 och 20 är stadgat angående omyndighetsförklaring skall äga motsvarande tillämpning, då danskt lavværgemaal anordnats för medborgare i fördragsslutande stat, vilken har hemvist i Danmark och för vilken förmynderskap ej redan är anordnat i annan fördragsslutande stat.

Den, som står under lavværgemaal i Danmark, må utan hinder därav omyndigförklaras i annan stat, där han tagit hemvist.

IV. Allmänna bestämmelser.

Artikel 22.

Lagakraftvunnen dom eller administrativ myndighets beslut, som i en av staterna meddelats jämlikt artiklarna 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 19 eller 21, skall gälla i övriga stater utan särskild stadfästelse och utan prövning av avgörandets riktighet eller av dess förutsättningar med hänsyn till hemvist eller medborgarskap i den ena eller andra av de fördragsslutande staterna.

Artikel 23.

Denna konvention skall ratificeras och ratifikationerna skola utväxlas i Stockholm så snart ske kan.

Konventionen träder i kraft den 1 januari eller den 1 juli som infaller näst efter det ratifikationerna utväxlats.

Envar av staterna kan i förhållande till envar av de övriga uppsäga konventionen till upphörande från och med den 1 januari eller den 1 juli, som infaller näst efter sex månader, sedan uppsägningen skedde.

Det med propositionen jämväl avsedda slutprotokollet innehåller i den svenska texten följande, av ombuden för de fördragsslutande staterna i samband med konventionens undertecknande avgivna förklaring:

Slutprotokollet.

De fördragsslutande staterna äro ense därom:

1) att konventionen icke förpliktar myndighet i fördragsslutande stat att sammanviga personer, för vilkas äktenskap enligt lagen i den staten på grund av släktskap eller svågerlag möter hinder, som icke kan eftergivvas;

2) att den, som ej fyllt tjuuguett år men förvärvat myndighet enligt finsk lag genom att ingå äktenskap eller enligt isländsk lag på grund av hemskillnad eller äktenskapets upplösning, ej skall, ändå att han tager hemvist i annan fördragsslutande stat än Finland, respektive Island, anses omyndig på grund av ålder.

De tre genom propositionen framlagda lagförslagen äro av följande lydelse:

Lagförslagen.

F ö r s l a g

till

Lag angående ändring i lagen den 8 juli 1904 (nr 26) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap.

Härigenom förordnas, dels att 4 kap. 7 § och 5 kap. 9 § lagen den 8 juli 1904 om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap skola upphöra att gälla, dels att i 6 kap. samma lag skall införas en ny paragraf, betecknad såsom 5 §, av följande lydelse:

Konungen äger, efter avtal med Danmark, Finland, Island och Norge eller med en eller flera av dessa stater, med avseende å undersåtar i fördragsslutande stat, stadga avvikelser från de i denna lag givna bestämmelser och jämväl i

övrigt meddela föreskrifter om internationella rättsförhållanden rörande äktenskaps ingående, återgång av äktenskap, äktenskapsskillnad, hemskillnad samt förmynderskap för underåriga och omyndigförklarade.

Efter avtal med annan stat än nu är sagt äger Konungen, med avseende å undersåtar i fördragsslutande stat, stadga avvikelser från de i 4 och 5 kap. meddelade bestämmelserna.

Skall, enligt de i viss främmande stat gällande allmänna reglerna om internationella rättsförhållanden, lagen i den stat, där hemvistet är, äga tillämpning med avseende å omyndighetsförklaring och anordnande av förmynderskap för underårig och omyndigförklarad, äger ock Konungen förordna beträffande undersåtar i den staten, vilka hava hemvist här i riket, att omyndighetsförklaring må ske och förmynderskap anordnas enligt svensk lag, samt i fråga om svenska undersåtar, vilka hava hemvist i den främmande staten, att omyndighetsförklaring må ske och förmynderskap anordnas i den främmande staten.

Förslag

till

Lag angående rätt för Konungen att meddela bestämmelser om internationella rättsförhållanden rörande äktenskaps rättsverkningar.

Härigenom förordnas, att Konungen skall äga, efter avtal med Danmark, Finland, Island och Norge eller med en eller flera av dessa stater, meddela bestämmelser om internationella rättsförhållanden rörande rättsverkningar av äktenskap mellan undersåtar i fördragsslutande stat.

Förslag

till

Lag angående tillägg till lagen den 14 juni 1917 (nr 378) om adoption.

Härigenom förordnas, att i lagen den 14 juni 1917 om adoption skall införas en ny paragraf, betecknad såsom 28 §, av följande lydelse:

Konungen äger, efter avtal med Danmark, Finland, Island och Norge eller med en eller flera av dessa stater, beträffande undersåtar i fördragsslutande stat, meddela föreskrifter om internationella rättsförhållanden rörande adoption jämväl i andra avseenden än i 26 och 27 §§ sägs.

I fråga om de skäl, som ligga till grund för de träffade överenskommelserna och de framlagda lagförslagen, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas här nedan, hänvisa till de vid propositionen fogade protokollen ävensom till ett nedan närmare omförmält, av lagberedningen avgivet betänkande i ämnet.

Genom beslut den 27 mars 1925 förordnade Kungl. Maj:t, efter framställning från lagberedningen, dels att från svensk sida framställning skulle göras till danska och norska regeringarna om inledande av förhandlingar genom delegerade för utrönande, i vilken omfattning överenskommelse lämpligen kunde träffas mellan länderna rörande de internationellt privaträttsliga reglerna i fråga om äktenskaps ingående och upplösning, äktenskaps rättsverkningar, adoption och förmynderskap, ävensom för upprättande av förslag till dylika överenskommelser och dels att förhandlingarna från svensk sida skulle föras av lagberedningens ordförande och ledamöter eller vissa av dem efter Kungl. Maj:ts vidare förordnande. Sedan de danska och norska regeringarna förklarat sig villiga att deltaga i sådana förhandlingar, inbjöds enligt Kungl. Maj:ts beslut den 16 april 1926 jämväl finska regeringen att deltaga i dessa, och meddelade sistnämnda regering därefter, att den antagit denna inbjudan.

Från svensk sida deltog jämlikt Kungl. Maj:ts förordnanden i förhandlingarna lagberedningens ordförande f. d. justitierådet B. Ekeberg samt numera justitierådet A. Lindhagen och revisionssekreteraren E. Lind.

Över ett under möte i Oslo år 1927 uppgjort utkast till konvention erhöll utrikesdepartementets rättsavdelning tillfälle att avgiva yttrande.

Förhandlingarna ledde till ett av de delegerade uppgjort förslag till konvention mellan Sverige, Danmark, Finland och Norge innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap. Till detta förslag utarbetade de svenska delegerade särskilda motiv, varjämte av dem uppgjordes förslag till sådana författningar, som betingades av Sveriges anslutning till konventionen. Förslagen till konvention och författningar jämte motiv sammanfördes i ett den 29 juni 1929 framlagt betänkande under rubriken »Lagberedningens förslag angående vissa internationella rättsförhållanden I» (Statens offentliga utredningar 1929:12).

Sedan lagrådets utlåtande inforrats över de i betänkandet innefattade förslagen, avgav lagrådet den 2 oktober 1929 utlåtande, vari förslagen i huvudsak tillstyrktes. I anledning av lagrådets erinringar beträffande vissa detaljer blev konventionsförslaget föremål för ytterligare överläggningar i samband med förhandlingar, som under hösten 1929 i andra ämnen ägde rum mellan delegerade för de nordiska länderna. Det på vissa punkter ändrade konventionsförslaget godkändes därefter av Kungl. Maj:t den 29 november 1929.

I en den 30 maj 1930 dagtecknad, till ministern för utrikes ärendena ställd skrivelse anmälde danska beskickningen i Stockholm, att den isländska regeringen — som på grund av kommunikationsförhållandena nödgats avstå från att låta sig representeras vid konventionsförhandlingarna — önskade ansluta sig till konventionen. Lagrådet lämnade i utlåtande den 28 augusti 1930 utan

Konventionens och lagförslagets tillkomst.

anmärkning de ändringsförslag, som påkallades av Islands anslutning till konventionen, varefter Kungl. Maj:t den 12 september 1930 godkände dessa ändringar.

Konventionen med tillhörande slutprotokoll har därefter den 6 februari 1931 i Stockholm undertecknats av befullmäktigade ombud för de fem ländernas regeringar.

Samtidigt med konventionens undertecknande har genom notväxling mellan Sverige och Danmark fastslagits, att Danmark förpliktar sig att ej meddela där bosatta svenska medborgare dispens från äktenskapshinder, som grundar sig på rätt upp- och nedstigande svågerlag.

*Allmän
översikt över
konventionens
innehåll.*

Vid Kungl. Maj:ts beslut den 29 november 1929 lämnade föredragande departementschefen, statsrådet Bissmark, följande översikt över det i lagberedningens betänkande framlagda konventionsförslaget:

Såsom resultat av de nordiska enhetssträvandena på familjerättens område föreligga i stort sett överensstämmande lagar om äktenskap och adoption samt delvis även om förmynderskap. Åtskilliga avvikelser av saklig innebörd finnas emellertid ännu. Då de nordiska länderna ej heller intaga samma ståndpunkt till hithörande internationellt privaträttsliga spörsmål, i det att Sverige och Finland omfatta nationalitetsprincipen, Danmark och Norge åter domicilprincipen,¹ är en traktatmässig reglering av behovet påkallad.

Denna reglering har i förslaget skett på grundval av domicilprincipen. För Sverige, liksom för Finland, innebär detta således ett avsteg från eljest gällande ordning. Att ett sådant avsteg kunnat förordas beror på att fråga är om det inbördes förhållandet mellan befreundade folk med nära överensstämmande lagstiftning, likartad kultur samt inbördes kännedom om och förtroende för varandras rättsliga institutioner. När det gäller förhållandet till stater med mera avvikande rättsregler, ställer sig saken annorlunda. De skäl, som ligga till grund för nationalitetsprincipen, träda då i förgrunden.

Genom att i huvudsak bygga på domicilprincipen har man uppnått de stora praktiska fördelar, som denna princip i tillämpningen medför och som äro av samma art som de genom det gemensamma lagstiftningsarbetet eftersträfvade. Tillämpningen av de familjerättsliga reglerna ankommer vanligen på myndigheterna i det land, där de, vilkas rättsförhållanden äro i fråga, hava sitt hemvist, och för myndigheterna innebär det en påtaglig lättnad att härvid, utan hänsyn till vederbörandes nationalitet, få använda det egna landets lagar, med vilka de äro fullt förtrogna. Därigenom vinner också rättsskipningen i säkerhet. För de enskilda har det jämväl sina fördelar, att lagarna i det land, där de äro bosatta, hava sin tillämpning på dem, oaktat de äro av främmande nationalitet. De kunna i allmänhet lättare förvissa sig om rätta innebörden av ortens lag än av hemlandets och lättare anskaffa sådana bevis och legitimationshandlingar, som enligt förstnämnda lag äro av nöden.

¹ Nationalitetsprincipen innebär i huvudsak att en persons rättsförhållanden även i utlandet bedömas enligt lagen i det land, vars *medborgare* han är; enligt domicilprincipen är *hemvistet* i stället avgörande.

Till följd av de sakliga avvikelser i vissa detaljer, som på sätt förut nämnts föreligga mellan de olika lagarna, har det i konventionen undantagsvis varit erforderligt att i viss utsträckning bygga på nationalitetsprincipen.

Beträffande den närmare utformningen av konventionens ledande principer må nämnas följande. Vad äkten skapshindren angår, regleras de fall, då medborgare i en av konventionsstaterna vill träda i äktenskap inför myndighet tillhörande någon av de övriga. Har han sedan två år hemvist inom sistnämnda stat, skall hans rätt att ingå äktenskapet prövas efter dess lag men eljest enligt hemlandets lag. Tvåårsregeln avser att motverka kringgående av hemlandets lag i de hänseenden, där denna uppställer strängare äktenskaps hinder. Då i Danmark dispens kan meddelas från förbudet mot äktenskap i rätt upp- och nedstigande svågerlag men detta ansetts strida mot svensk rättsuppfattning, hava de danska delegerade förklarat sig vilja tillstyrka, att i Danmark ej meddelas sådan dispens beträffande svenska medborgare,¹ och även om medborgare i annan konventionsstat i behörig ordning erhållit dispens, ger detta honom ej rätt att här i landet träda i äktenskap.²

Med avseende å lysning och vigsel gäller lagen i den stat, vigselmyndigheten tillhör.

Konventionen reglerar vidare äkten skapets rättsverkningar med avseende å makarnas förmögenhetsförhållanden. Dessa skola bedömas enligt lagen i den av staterna, där makarna vid äktenskapets ingående taga hemvist. Om båda makarna sedermera taga hemvist i en annan av staterna, skall dock dess lag i stället vinna tillämpning, såvitt ej fråga är om verkan av tidigare företagen rättshandling. Att sålunda även på detta område växling av hemvist i väsentlig utsträckning kan få medföra växling av tillämplig lag har sin förklaring i den nära överrensstämmelsen mellan de fyra äktenskapslagarnas regler. Den här tillämpade principen medför betydande praktiska fördelar. Då hithörande spörsmål i allmänhet komma under prövning av myndigheterna i domicillandet, leder den nämligen i praktiken till att ortens lag blir tillämplig.

Beträffande hemskillnad och äkten skapsskillnad innehåller konventionen i första hand föreskrifter om den statliga kompetensen. Yrkande om skillnad skall i regel upptagas i den stat, där båda makarna hava hemvist eller där de senast haft hemvist samtidigt och endera alltjämt är bosatt. Prövningen sker efter där gällande lag.

Ansökan om adoption göres i den stat, där adoptanten har hemvist. Vid prövning av ansökningen tillämpas i varje stat där gällande lag. Är den, som skall adopteras, under aderton år och har han hemvist i hemlandet, må ansökningen dock ej bifallas i annan stat, utan att vederbörande barnavårdsmyndighet i hemlandet haft tillfälle att avgiva yttrande. Nämda förbehåll har skett med hänsyn till stadgandet i 9 § av den svenska adoptionslagen. I fråga om adoptivförhållandes hävande äro också bestämmelser givna men ej angående adoptionens rättsverkningar.

Vad angår förmynderskap skall enligt konventionen omyndighets-

¹ Jämför den noteväxling, som omnämnes å sid. 8 här ovan.

² Se slutprotokollet punkt I.

förklaring ske och förmynderskap för underårig eller omyndigförklarad anordnas i den av staterna, där personen i fråga har hemvist, såframt ej förmynderskap redan i annan stat utövas av lagbestämd eller särskilt förordnad förmyndare. Fråga om hävande av omyndighetsförklaring prövas i den stat, där förmynderskapet är anordnat. Tillfälligt förmynderskap kan anordnas och andra tillfälliga åtgärder vidtagas i envar av staterna. Vid prövningen av nu berörda frågor tillämpas i varje stat där gällande lag, och omyndighetens verkan i förmögenhetsrättsligt hänseende och förmyndarens behörighet bedömas enligt lagen i den stat, där förmynderskapet utövas.

Samtliga regler i konventionen gälla endast medborgare i fördragsslutande stat. I vissa hänseenden äro ytterligare begränsningar stadgade med avseende å konventionens tillämplighet.

Genom konventionen löses i stor utsträckning även frågan om rättskraften. Lagakraftvunnen dom eller administrativ myndighets beslut, som i en av staterna meddelats jämlikt vissa artiklar i konventionen, skall sålunda gälla i övriga stater utan särskild stadfästelse och utan prövning av avgörandets riktighet eller av dess förutsättningar med hänsyn till hemvist eller medborgarskap i den ena eller andra av konventionsstaterna.

Konventionen träder i kraft den 1 januari eller den 1 juli, som infaller näst efter det ratifikationerna utväxlats i Stockholm. Envar av staterna kan i förhållande till envar av de övriga uppsäga konventionen till upphörande från och med den 1 januari eller den 1 juli, som infaller näst efter sex månader, sedan uppsägningen skedde.

De ändringar, som vidtogos i det med ovan intagna redogörelse avsedda konventionsförslaget, berörde icke de angivna punkterna i detsamma i vidare mån än att beträffande bestämmelsen om omyndighetens verkan i förmögenhetsrättsligt avseende undantag gjordes i avseende å rätt att ingå förbindelse enligt växel eller check.

Lagförslagens innebörd.

För de överenskomna internationellt privaträttsliga reglernas införlivande med den svenska rätten föreslås — i anslutning till den väg som valdes, då Sverige år 1924 ratificerade 1905 års Haagkonvention rörande omyndighetsförklaring och liknande åtgärder — att Konungen genom i lag givna delegationsstadganden tillerkännes rätt att efter avtal med de fördragsslutande staterna och med avseende å undersåtar i dessa stater meddela bestämmelser rörande internationella rättsförhållanden på de områden, som avses med konventionen. Propositionen avser också ändringar av nämnda innebörd i lagen den 8 juli 1904 om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap samt i lagen den 14 juni 1917 om adoption ävensom införande av en ny lag angående rätt för Konungen att meddela bestämmelser om internationella rättsförhållanden rörande äktenskaps rättsverkningar. Meningen är att Konungen med stöd av de meddelade delegationsstadgandena skall, om propositionen bifalles, utfärda en »förordning om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap» i enlighet med

ett vid propositionen fogat förslag. Bestämmelserna i detta förslag äro i huvudsak likalydande med artiklarna 1—22 i konventionen.

Den överenskommelse mellan de nordiska länderna, vilken såsom en följd av det tidigare gemensamma lagstiftningsarbetet nu kunnat komma till stånd, torde innebära betydelsefulla praktiska fördelar och bör enligt utskottets mening hälsas med tillfredsställelse. Då utskottet ej heller vid granskning av de genom propositionen framlagda lagförslagen funnit anledning till anmärkning, får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen måtte godkänna förevarande konvention med tillhörande slutprotokoll samt antaga de framlagda lagförslagen.

Stockholm den 10 mars 1931.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Akerman*, greve *Spens*, *Klefbeck**, *Larson* i *Lerdala**, *Anderson* i *Hägelåkra*, *Hjalmarsson*, *Julin* och *Nordborg**;

från andra kammaren: herrar *Björkman**, *Nilsson* i *Antnäs*, *Lindley**, *Olsson* i *Rimforsa*, *Johansson* i *Brånalt**, fru *Östlund* samt herrar *Olsson* i *Mellerud** och *Rudén*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.